

Form, skal jeg derom kun sige, at jeg ikke vilde kunne gaa med til noget af dem.

Med Hensyn til Lovforslagets § 29, der altsaa støttes af det ærede Medlem for Aalborg Amts 2den Valgkreds og det ærede Medlem for Odense Amts 3de Valgkreds (L. Christiansen) som Medlemmer af Udvalget, tror jeg ikke, det vil være nødvendigt for mig at sige meget. Jeg er selvfølgelig en afgjort Modstander af det Forbud, som derved nedlægges mod, at Forbrugsforeningerne som saadanne overhovedet kunne faa Ret til at uddele Brændevin eller Vin. Jeg kan ikke se rettere, end at det ærede Medlem for Bræsto Amts 2den Valgkreds (N. Jensen) i sine Udtalelser forleden havde Ret i, at det ganske simpelt skyldes det bornerte Syn paa Brugsforeningerne, som jo saa mange Gange er kommet frem og ikke mindst fra Næringslovkommissionens Side, denne Kommission, hvis Bær i det hele bærer et saa reaktionært Præg, at jeg med Glæde ser paa, at det ikke er blevet til Lov endnu; for saa vidt er jeg altsaa i Modsætning til det ærede Medlem for Aalborg Amts 2den Valgkreds. Det forekommer mig ogsaa, det var et meget tyndt Forsvar, den ærede Minister i Forgaars førte for sin § 29. Han sagde, at det hørte ikke til Brugsforeningernes naturlige Opgave at fordele Brændevin. Ja, naar jeg her citerer og ogsaa senere vil komme til at citere den ærede Minister, gør jeg det efter Hukommelsen, thi Tidenden foreligger endnu ikke, men jeg tror, det var saaledes den højtærede Minister udtalte sig. Jeg ved da ikke, hvorpaa den ærede Minister støtter dette, at det ikke skal høre til Brugsforeningernes naturlige Opgave. Deres naturlige Opgave er ganske simpelt den at skaffe Folk deres Varer saa billigt og saa godt som muligt og at skaffe dem en nemmere Udgang dertil, end de ellers, navnlig under Hensyn til Læbæltene, vilde have, hvis de kun havde de handlende at holde sig til. Det er jo ganske simpelt Brugsforeningernes Opgave. Men hvorfor i al Verden skal de saa ikke lige saa naturligt høre til deres Opgave at forsyne deres Medlemmer med disse Varer, Vin og Brændevin, — naar de overhovedet bruge dem, — som med alle andre Varer? Det fortaar jeg aldeles ikke. Den smukke Opgave, som Brugsforeningerne ved Siden af dette, som jeg tør sige er deres Hovedformaal, have, nemlig at virke som en Slags Sparekasse for deres Medlemmer, idet de jo først ved Aarets Udløb faar udbetalt det Overstud, Forretningen har givet, finder jeg heller ikke i nogen Maade kan tale imod at give dem Ret til denne Uddeling,

som her er Tale om. Nej, man kan maaste rømme Brugsforeningernes Ret til denne Uddeling fra andre Synspunkter, fra det Synspunkt, som jo har været Hovedpunktet for Flertallet, nemlig at lægge en Nødvendighed i Kommuneraadenes Haand til at bestemme Antallet, i alt Fald Maksimum af Antallet af Uddelingssteder. Det kan være, men man kan sikkert ikke komme til et saadant Resultat fra en Paastand om, hvad der er Forbrugsforeningernes naturlige Opgave. Og det forekommer mig ogsaa, at den højtærede Minister, hvis jeg nu husker hans Udtalelser ret, var noget inkonsekvent paa dette Punkt, idet han sagde, at saa længe Brugsforeningerne modsatte sig at blive ligestillede med de handlende paa det Omraade, vi her tale om, vilde der ikke komme noget ud af denne Lov. Jeg vil kun hertil sige — og jeg tror ikke, at jeg siger for meget, naar jeg gør det — at man omvendt fra dette Ting's Side sikkert vil mene, at saa længe den højtærede Minister holder paa § 29 i den Form, hvori den nu foreligger, saa vil der lige saa lidt komme noget ud af denne Lov. Men det forekommer mig, at det er inkonsekvent, at den højtærede Minister, naar han siger dette, saa kan komme til § 29, for den stiller jo netop ikke Brugsforeningerne og de handlende ens, idet de handlende dog ved Bevilling fra den højtærede Minister, kan faa denne Fordelingsret, medens Brugsforeningerne ikke kunne faa den, uden at de skulle tage Næringsbevis, men hvad der ligger gemt bag det, vide vi jo nok, thi saa ere de med et Slag strøgne inden for Læbæltene, og det vil jeg paa ingen Maade være med til. Det kan være galt nok med disse Læbæltter, men saa længe der dog kan bestaa Brugsforeninger inden for dem, kunne de jo tales. Thi den Opfattelse, som jo har været raadende fra ældre Tid, og som jeg desværre ved, at mange endnu nærer fra Byernes og navnlig fra de handlendes Side, at Landboerne ere til for Byernes Skyld, at det er deres Skyldighed at tage ind og købe, hvad de have Brug for, i Byerne eller i alt Fald hos de handlende, den Opfattelse er saa fjern fra mit og vist de fleste Medlemmers Syn paa Sagen i dette Ting, at den vil man ikke saa godkendt her. Det ærede Medlem for Aalborg Amts 2den Valgkreds klagede over, at man atter ved denne Lejlighed ligesom ved flere andre — han nævnte f. Eks. Forslagene om den personlige Kommuneskat, Næringsloven og andre — skal have dette Kvalm med Brugsforeningerne. Ja, det hænger ganske naturligt sammen med det mærkelige reaktionære Syn, man har paa Brugsforeningerne. Saa længe man betragter dem som